

Vjenčić - Венчик

Savez Rusina Republike Hrvatske
Союз Русинох Републики Горватскей

BROJ
ЧИСЛО

101

2/2022

ISSN 1331-2189

ПИСАНКИ З ВОСКОМ И КИЧИЦУ

Писане писанкох з воском и кичицу, так як дараз робели нашо баби и прабаби, петровски школяре на настави руского языка и култури започинаю у 1. класи и по 8. класу усовершую тоту техніку. Понеже нет дзе купиц кичицу, першу доставаю на дарунок од учительки, потим ю уча правиц на годзини и вец исту чуваю з рока на рок. Од мотивах перше уча писац єдноставнейши, дзе точки и смужки, а вец з роками, кед науча робиц з кичицу и воском, легко и швидко вирабяю писанки зоз вшеліякими мотивами. Так було и того року.

Наталия Гнатко

Школяре 3. класи

Школяре 4. класи

Школяре 1. класи

Школяре 5. и 6. класи

Школяре 2. класи

Школяр 7. класи

BROJ / ЧИСЛО
GODINA / ПОК

101
2022.

„VJENČIĆ“

Izdavač: Savez Rusina RH
<http://www.savezrusina.hr>
vjencic1@gmail.com
Facebook: Savez Rusina RH Vukovar
Za nakladnika: Dubravka Rašljanin
Uredništvo: Vukovar,
Vijeća Europe 93
Tel.: 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465
Tisak: Certis d.o.o. Cerna
Naklada: 400 primjeraka

„ВЕНЧИК“

Видава: Союз Русинох РГ
<http://www.savezrusina.hr>
vjencic1@gmail.com
Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar
За издавателя: Дубравка Рашлянин
Редакција: Вуковар,
Ради Европи 93
Tel.: 032 428-342

ИБАН HR1623400091110057465
Друкуе: Цертис д.о.о Черна
Тираж: 400 прикладніки

Tiskano - Друковане
6 / 2022

kuna 5 kuna
Цена куні

Rukopisi se ne vraćaju.
Рукописи ше не врацаю.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

Писанки з воском и кичицу	2
Митро Надь 60 роки од шмерци Митра Надя	4
Mitar Nađ 60 godina od smrti Mitra Nađa	4
Видзиме ше на розпусту	8
Мальовани танери	10
6. Школски литературни вечар Руснацох у вуковарскей школи	10
22. Школски литературни вечар Руснацох у петровскей школи	11
Заніманя и ремесла людзох, тераз и дараз	12
Медзинародни дзень танцу	12
„Дзеци коло нас“	13
Мудра сова	13
Допитосц	14
Тащок	15
Мижо и домашні задаток	15
Виронаучни вилет наймладших школярох	16
Родзени дзень	17
Проект „Екуменизем“ Основней школи у Чаковцох	18
У Миклошевцох тройо першопрічашніки	19
дзешец роки школярскей задруги	19
Дзень школи	20
Миклошевски школяре на теренскей	21
валяне майского древа у янковцох	22
чудесни швет	23
Забавни боки	24

Насловни бок: Ивана Бики - Лето
Остатні: Ивана Бики - На плажи

Uredništvo: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Prović.

Savjet uredništva: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

Lektori: Marija Vulič (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik).

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske.
Naklada: 400 primjeraka

Редакција: Вера Павлович (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Леся Мудри и Владимир Провчи

Совет редакції: д.н.ф. Оксана Тимко Дітко (предсидателька), Маріяна Джуджар, о. Владимир Седлак

Лекторе: Марія Вулич (руски язык), Андрея Магоч (горватски язык). Друковане помага Совет за национални меншини Републики Горватскей.

МИТРО НАДЬ

60 роки од шмерци Митра Надя

Митро Надь народзени 4. новембра 1896. року у Миклошевцох, у худобней наднічарскей фамилии. Оцец му бул Янко, а мац Маря, народзена Семан. Як худобни наднічаре хлеб зарабляли на масткох грофох Елцох и Кениздерох. Без оца остал кед му було три роки. Основну школу започал у Миклошевцох, а закончел ю у Петровцох, дзе ше познейше його фамеия преселела. По фаху бул скравец. Скравецке ремесло виучел у Вуковаре, а вец як фремтер, т.е. особа хтора одрабля тророчни калфовски стаж, робел у Загребе, Грацу, Бечу и Стразбургу. Так усOVERшел немецки язык хтори почал учиц под час школованя. Участвовал у Першей шветовой войны на галицким и италиянским фронту.

Од 1922. року робел як скравец у Петровцох. Бул визначни культурно-просвитни роботник, длугорочни председатель КУД „Яким Гарди“, а значна и його активносц у рамикох Руского народного просвитного дружтва „Просвита“ у Петровцох.

Як поет першираз ше зявюе з писню „Загучали гори“ у „Руским календаре“ 1937. року. Писні обявйовал у часопису „Шветлосц“, „Руским календаре“, „Народним календаре“ и „Руским слове“. Заступени є у вецей антологийних виданюх. Посгумно му 1967. року у редакції Дюри Папгаргая видруковани зборник позбераних писнюх „Бакарни дзвон за Дунайом“.

Умар у Петровцох, 08. фебруара 1962. року. Поховани є на валалским теметове.

Порихтала Лю. Гаргай

МОЯ ПРЕШЛОСЦ

Газдовал сом цали живот
од кеди ше знам.

Згаздовал сом єдну иглу
цо з ню робиц знам.

Ножнічки ми уж досц тупи
центи оштрамбани,
а писнючки цо сом складал
вшадзи сановани.

Машина ми дослужена
и нїяк не шиє.

Та тот живот таки чежки,
як да ше прежие.

ВЕЧАР НА ВАЛАЛЄ

Прекрасни вечар. Уцихло шицко,
лем витрик пирха и воздух хладзи;
багрєн розквитнул, квитки падаю,
жем ше билєє около вшадзи.

Гет там з далека, так як спод жеми,
младеј чєлєдзи писня ше чує...
Вше блїжеј иду – гласи моцнейши,
витрик их з лїсцом ту приношує.

Дзивчата водза, хлапци контрую...
Хтошка з нїх хиби, бо ше зволую.
Сходза ше вони – младосци своєй
фалаток жица най пожертвую.

Моци преполна младосц розкошна
з природней краси да зна як траци...
Ноц ю забива... Старосц спомина...
Гей, младосц моя да ми ше вращи!

MITAR NAĐ

60 godina od smrti Mitra Nađa

Mitar Nađ rođen je u Mikluševcima 4. studenoga 1896. godine u siromašnoj nadničarskoj obitelji. Otac mu je bio Janko, a majka Marija, rođena Seman. Kao siromašni nadničari za kruh zarađivali su kod grofova Eltz i Kenizder. Kad je imao tri godine, ostao je bez oca. Osnovnu je školu započeo u Mikluševcima, a završio u Petrovcima gdje se kasnije preselila njegova obitelj. Po zanimanju bio je krojač. Krojački zanat izučio je u Vukovaru, a onda je kao frent, odnosno osoba koja odraduje trogodišnji kalfovski staž, radio u Zagrebu, Grazu, Beču i Strasbourgu. Tako je usavršio njemački jezik koji je počeo učiti za vrijeme školovanja. Sudjelovao je u Prvom svjetskom ratu na galicijskom i talijanskom bojištu.

Od 1922. godine radio je kao krojač u Petrovcima. Bio je priznati kulturno-

prosvjetni radnik, dugogodišnji predsjednik KUD-a „Joakim Hardi”, a značajna je i njegova aktivnost u okvirima Rusinskog narodnoga prosvjetnoga društva „Prosvjeta” u Petrovcima.

Kao pjesnik prvi put javio se pjesmom „Zaorile se gore” u „Rusinskom kalendaru” 1937. godine. Pjesme je objavljivao u časopisu „Svjetlost”, „Rusinskom kalendaru”, „Narodnom kalendaru” i u „Rusinskoj riječi”. Zastupljen je u više antologijskih izdanja. Posthumno mu je 1967. u redakciji Đure Papharhaja tiskan zbornik izabranih pjesama „Bakreni zvon na Dunavu”.

Umro je u Petrovcima

Priredila Lju. Harhaj

MOJA PROŠLOST

Gazdovao sam cijeli život
od kada za se znam.

Stekao sam jednu iglu
s kojom raditi znam.

Škare su mi već dosta tupe
centimetar otrcani,
a pjesmice koje sam pisao
svugdje sažalijevane.

Mašina mi je dotrajala
i nikako ne šije.
Ovaj život tako težak,
kako preživjeti.

VEČER NA SELU

Prekrasna večer. Sve je utihnulo,
samo vjetrovi puše i zrak hladi;
bagrem je procvjetao, cvijeće pada,
zemlja se bijeli uokolo.

Čak tamo daleko, k'o ispod zemlje,
pjesma mladih se čuje...
Sve bliže idu – glasove jače,
vjetrovi s lišćem tu donosi.

Djevojke vode, momci kontriraju...
Netko nedostaje jer se dozivaju.
Sastaju se oni – mladosti svojoj
djelić života neka žrtvuju.

Snage prepuna mladost raskošna
od prirodne ljepote kako gubi...
Noć ju ubija... Starost spominje...
Hej, mladost moja da mi se vrati!

РОДЗЕНИ КРАЙ

Ей, чи дараз тот свой куцик
людзе забуваю:
при оцови, при мацери
у родзеним краю!

Ту це шицко здогадус
на наймладши літа;
дзе ше рушиш – лем
памятки
и шицко це вита.

Мала хижка, стреха виши,
а пчолки летаю,
под тернацом ластовички
гніздочка ліпкаю.

Кед це буря гет занеше,
думки спонагляю:
здогадаш ше и зажадаш
родзеного краю.

Памятки це не зохабя
и кед старосц шеда:
вещ слухаю унучата –
дідо приповеда...

ЮГАС

За югасох чежки часи,
як да нас прекляля.
Як заробиц скорку хлеба!
Чежко зме страдали.

Пажици уж преорани,
луки покошени...
Дзе ше рушиш з овечками
по тей голей жеми.

Кед ше пушиш по дільовох,
дораз ши у чкоди.
Поляр ше лем ошмихуе
и такой це глоби.

До леса ци лесар не да,
и там правиш чкоди.
Ша я чувам лем овечки,
не ваше ягоди.

Становим ше при
валалскей,
понукнем их з воду,
вони на мне смутне патра:
найdz лепшу нагоду.

Та пуци вас гоч до чкоди!
Озда нам ше уда.
Гоч да поляр кельо стреже,
я югас, вон Юда.

ЖИТО ЗРЕЄ

Нет милше хліборобови
як кед жито зрее,
кед ше класка сканджурела
– баюс ше му шмес.

Рихта косу, ослу, млаток
и чаповку вяже,
а порвисла направени
– коч чека на драже.

И цверчки ше одшмелели,
препилка озива,
косач косу виклепану
на пориско здзива.

Понад жито уж шкорванчок
трепе, писню висе;
цверчок свою дзиру польні
– през жиму вижисе.

Кед ше шицко насичело
и тебе остава.
Коса сичи, одкос пада,
параст ше наздава.

Точки, запяты и други знаки

(Серафина Макаї)

У школи ище на першей
релациї
учи ше цо то
знаки
интерпункциї.
Як перше:
точка.

Нач вона служи?
Ша прето най ше
една думка
не предлужи
и точка:
най ше єдно
виречене
з другим на драже
не побочка.

Потим запята,
як запята,
у громадки,
та думах
навики
дзе вона идзе
же биш одвоел
виречене,
або шоровал
начишлене.

А потим приду
и други знаки
интерпункциї,
але сом хори
лем кед подумам
на шицки тоти
релациї.

Порихтала
Андрея Магоч, проф.

RODNI KRAJ

Ej, je l' nekad taj svoj kutak
ljudi zaboravljaju:
kod oca, kod majke
u rodnom kraju.

Tu te sve sjeća
na najmlađa ljeta;
gdje god kreneš – samo
sjećanja
i sve te pozdravlja.

Mala kućica, streha visi,
a pčelice lete,
pod trijemom lastavice
gnijezda lijepe.

Kada te bura tmo odnese,
misli se požure:
sjetiš se i zaželiš
rodnoga kraja.

Sjećanja te ne ostave
i kada starost sjeda:
tad slušaju unučići
što djed pripovijeda...

ČOBAN

Za čobane je teško vrijeme,
kao da su nas prokleli.
Kako zaraditi koricu kruha!
Teško smo stradali.

Pašnjaci su već preorani,
livade pokošone...
Gdje da kreneš s ovčicama
po toj goloj zemlji.

Kad se pustiš po lenijama,
odmah si u šteti.
Poljar se samo osmjehuje
i odmah te kazni.

U šumu ti šumar ne da,
i tamo praviš štetu.
Pa ja samo ovčice čuvam,
ne vaše dudove.

Zaustavim se kod seoske
kuće
ponudim im vodu,
na me tužno gledaju:
nađi bolu priliku.

Ma pustit će vas makar i na
štetu!
Valjda će nam poći za rukom.
Pa i da poljar stražari,
ja čoban, a on Juda.

ŽITO ZRIJE

Nema milijeg za ratara
neg' kad žito zrije,
kada se klasje svije
– brk mu se smije.

Sprema kosu, brus, čekić
i štap veže,
a užad ispletena
– kola čekaju na ulici.

I cvrčci su se osmjelili,
prepelica se odziva,
kosač kosu otkovanu
na drške nabija.

Iznad žita već i ševa
drhti, pjesmu vije;
cvrčak svoju rupu puni
– prezimit će zimu.

Kad se sve zasitilo
i tebi ostaje.
Kosa šišti, otkos pada,
ratar se nada.

Točke, zarezi i drugi znakovi (Serafina Makaji)

U školi se još na prvo
relaciji
uči šta su to
interpunkcijski
znaci.
Kao prvo:
točka.

Čemu ona služi?

Zato da se
jedna misao
ne produži
i točka:
da se jedna
rečenica
s drugom na ulici
ne poljubi.
Zatim zarez
kao zarez,
u gomilici,
pa misliš
vječito
gdje on ide
kako bi odvojio
rečenicu
ili redao
nabranje.

A zatim dolaze
i drugi znakovi
interpunkcije,
ali razbolim se
kad pomislim
na sve te
relacije.

Priredila
Andreja Magoč, prof.

ВИДЗИМЕ ШЕ НА РОЗПУСТУ

Приблизовал ше конец школского рока, а дзецё поставало вше допитше буц у школи и учиц. Попатрели през облак, думки им баржей були о бависку як о учению, але ище дакус, ище дакус, а вец – розпууууст!

Деян попатрел на Сашу и источашне дзвигли руку.

– Поведз Деяне, цо сцеш? – питала ше учителька.

– Мушел бим пойсц вонка за особни потреби – гуторел Деян.

– Шлебодно – дала му учителька дошлебодзене.

– А ти Сашо, цо ти сцел – оглядла ше гу Сашови хтори тиж тримал руку горе.

– И я мушим пойсц за особни потреби – гуторел Сашо.

– Идз, идз – махла учителька з руку, знала же им уж барз чежко буц концентровани на преподаванe.

Деян уж бул вонка, а Сашо вилецел з класи як стрела. На голу ше спатрели и гуторели:

– Идземе!

Розбегли ше до единой тарговини у валале. Там вше шедзел даеден бачи и пил пиво, але тераз не було нікого, та ше им ніхто ніч не будзе випитовац.

Убегли нука, а тарговкиня, хтора и сама мала мали дзеци, з ошмихом ше опитала:

– Но дзеци, цо будземе, кифлу, колу чи чипс?

– Неее, источашне гуторели Деян и Сашо, а вец предлужел Деян – дайце нам чоколадки хтори не драги, бо мушиме купиц голем 20, а не маме вельо пенсжи.

– Укажце кельо маце та здумама дацо – гварела тарговкиня.

Вони указали, а тарговкиня видзела же то не баш вельо и чежко будзе купиц 20 чоколадки.

– А нацо вам аж 20? – питала ше им.

– Сцеме несподзивац школярох у нашей школи, та док пойду на одпочивок, каждому на лавку положиме по чоколадку – гварел Сашо.

– Маме и текст написани на цидулкох – доложел Деян – то нам Мелита випринтала, а Дора нарисовала шерцо и квецик на каждой цидулки.

– Цоже пише на ней – питала ше тарговкиня.

– Пише – видзиме ше на розпосту – захихотали ше обидвومه, бо були свидоми же ше звичайно пише видзиме ше на початку нового школского рока, лебо дацо тому подобне, але вони не сцели страиц контакт зоз своіма пайташами през розпуст, та прето написали – видзиме ше на розпосту.

Тарговкиня, кед видзела цо хлапци здумали, на пулт поскладала 20 чоколадки, вжала пенсжи кельо мали, а кельо ище хибело, додала сама и гуторела з ошмихом – Хиби вам ище дакус, але то вас часци тета з дутяну.

Хлапци, щешліви же достали цо плановали, зграбелі чоколадки, вибегли вонка и з полным шпринтом ше розбегли назад до школи.

Таки задихани, обдвومه источашне убегли до класи, а учителька попатрела на ніх, знала же ту цошка „мутне“ з їх виходом „за особни потреби“, але лем ше ошмихла, мала порозумения за дзедински несташносци. Не було то ніч страшне, з часу на час знали направиц даяку пакосц дакому. Вона лем мерковала же би ше не покалічели и же би не квилели едни других.

Дзеци як дзеци, вше ест и послухнейших и меней послухних, але шицки лем дзеци, едного дня вирошню и буду ше з ошмихом здогадавац своіх школских часоx.

Деян и Сашо попатрели на Мелиту и Дору, а вони два покивали з главу.

Уж вецей ніхто не слухал цо учителька бешедуе. Видзела то и вона, та гварела – 10 минути оддыхнеме. Повиходзце з класи на школски двор.

Шицки ледво дочекали! Хлапци дораз дзешка нашли якушик лабду и почали ше дрибляц, а дзивчата поставали з боку и припатрели ше.

Саня одкальшик вицагла мобител, гоч учителька забранела мобителі у школи, але заш их лем кажде ношел у торби, ніби же би

ше явели родичом, а поправдзе, знімали цікави видеа и кладли их на Тик Ток.

Патрели же би то не було ніч таке прецо би ше дахто ганьбел, бо и сами були свидоми же и их дахто може зняц кед не обчекую, а у цалей подручней школи их було тельо мало же шицки зоз шицкима були добри пайташки и пайташе.

Хлапци ше не оглядали на Саню, а дзивчата ше дошептвали, бо випатра же ше Саня запатерела до Марка, по Тик Току було видно же його найвецей зніма.

У медзичаше, Деян и Сашо на каждую лавку положили чоколадки, а Мелита и Дора завязали на ніх машлічку до хторей була закруцена цидулка з порученьом. Шицко випатрало як прекрасни дарунок за конец школского рока.

Учителька обачела же штверих школярох нет та ше поцихучки, на пальцох ше прицагла гу учалні и лем кус закукла. Кед видзела цо тоти штверо робя, аж ей шерцо подскочело од радосци, а на очи ей вибили слизи.

Барз ю возбуждело же учи таких добрих и чувствительних школярох.

Не сцела ше им указац, та як сциха пришла, ище цихше пошла.

Пущела ище еден час же би ше хлапци фодбаловали, а дзивчата медзисобно шептали, та аж и Саню, гоч обачела же зніма з мобителом, цо иншак не дошлебодзовала. Прешвечела ше же „ей дзеци“, як зала наволовац своїх школярох, насправди добри и же одного дня док буду мушиц превжац старане о своїм и животу заедніци, буду чесни граждане и добри людзе.

– Войдзме нука – поволала учителька школярох.

Були послухни, дораз рушили до учалні.

А кед вошли нука, мали цо видзиц! На каждой лавки, за каждого школяра була порихтана чоколадка завязана зоз машлічку, а ту була и якишик цидулка.

Една така була и на учительковим столе.

Шицки ше зрадовали, дораз розвязали машлічки, и пречитали: Видзиме ше на розпусту.

Почали ше випитовац едни другим – цо при тебе пише, цо при тебе... при шицких писало исте.

– А цо Вам написане, учителько – питал ше Филип.

– И мне пише – видзиме ше на розпусту, – з ошмихом гуторела – озда сце думали же вам будзем хибиц та вироятно сцеце и през розпуст буц з учительку – поджмуркала на ніх з ошмихом.

– Нееее, – скричало вецей школярох, а Деян, Сашо, Мелита и Дора ше захихотали и вдерели з руку по глави, ніби же ше забунели и гварели: – Йой, то гришка, Ваша цидулка тота – гуторел Деян и дал учительки нови, кус векши папер закручени зоз машлічку.

Учителька розвязала машлічку, а у гарле ше ей створел якишик чутак.

– Цо пише, цо пише – чуло ше з вецей бокох.

Учительки рушили слизи на очи и ледво змогла глас пречитац:

– Любиме Вас учителько – а були нарисовани 19 поцилунки и 19 шерца. У каждом шерцу писала буква початного мена каждого школяра. Тото обдумали Мелита и Дора.

Учителька лем розширела руки и гуторела – дзеци мойо мили! – а дзеци ше розбегли и облапели свою учительку. Були щешліви же ю маю бо их вельо того научела и вше мала красне слово за ніх.

Агнетка Костелник Балатинац

МАЛЬОВАНИ ТАНЕРИ

Школски проект настави руского языка и култури „Мальовани танери“, зоз школярами од 1. по 8. класу тирвал од 3. мая по 10. юний и успешно е реализовани. Каждый школяр вилял танер з гипсу и з темперами на нїм намальовал руски народни орнамент хтори зняти з вишиваних сваддебних ручнікох. През вибор же хтори орнамент нарисуе, школяр мал нагоду видзиц вецей нашо орнаменти. Танери виложени у голу петровской школи.

Наталия Гнатко

6. ШКОЛСКИ ЛИТЕРАТУРНИ ВЕЧАР РУСНАЦОХ У ВУКОВАРСКОЙ ШКОЛИ

АКТИВНОСЦИ ВУКОВАРСКИХ ШКОЛЯРОХ

Дня 15. и 21. марта 2022. року, школяре нїзших и висших класох ОШ Антуна Бауера Вуковар и ОШ Николи Андрича у Вуковаре, хтори ходза на наставу руского языка и култури з учительку Ліляну Киш онлайн отримали 6. Школски литературни вечар Руснацох. Облечени до руского народного облечива панонских Руснацох, з рецитованьом писньочкох

познатих руских дзецинских поетох и зоз шпиваньом народних шпиванкох, означели и Медзинародни дзень мацеринского языка и Шветови дзень поезиї.

Наталия Гнатко

Лаура Сабадос, Леїла Ковачевич, Матео Сабадос и Теа Югас, вуковарски школяре нїзших класох

Норин Анделкович, Елени Недич, Давид Добрїна и Габриел Редл, вуковарски школяре висших класох

22. ШКОЛСКИ ЛИТЕРАТУРНИ ВЕЧАР РУСНАЦОХ У ПЕТРОВСКОЙ ШКОЛИ

АКТИВНОСТИ ПЕТРОВСКИХ ШКОЛЯРОХ

У Подручной школы Петровцы, од 16. по 23. мартец того року, онлайн отримани 22. Школски литературни вечар Руснацох, хтори того року пошвечени 90. рочници од народзения рускей поетеси, Петровчанки и учительки Любици Сегеди-Фалц. Вечар порихтали петровски школяре од 1. по 8. класу хтори ходза на наставу руского языка и культуры з учительками Наталию Гнатко и Ліляну Киш. Облечени до руского народного облечива, хторе им за тоту

нагоду пожичело Дружтво „Руснак“, школяре нїзших класох представели ше з рецитациями познатих руских поетох, з читаньом своїх писньочкох и шпиваньом народних дзезинских руских шпиванкох, док школяре висших класох читали поезию поетеси Фалцовой, та на тот способ означели Медзинародни день мацеринского языка и Шветови день поезии.

Наталия Гнатко

Школяре 1. класи: Магдалена Барна, Милош Гарди и Елена Фа Баришич

Школяре 4. класи: Мартин Седлак, Миа Фа Баришич и Фран Кризманич

Школяре 2. класи: Борис Шовш, Виолета Курди, Дорьян Грецешин, Андреа Иван, Филип Джуджар и Наташа Курди з учительку Наталию Гнатко

Школяре 5., 6. и 7. класи: Ален и Ана Еделински, Даниел Сабадош, Сара Губица и Неманя Курди з учительками Ліляну Киш и Наталию Гнатко

Школяре 3. класи: Леа Бурчак, Марина Сегеди, Уна Губица, Александра Аризанович и Алана Тиркайла

Школяре 8. класи: Саша Бильна, Лука Медеши, Матея Шовш, Анамария Сабадош, Габриел Гарди и Антун Микич

ЗАНІМАННЯ І РЕМЕСЛА ЛЮДЗОХ, ТЕРАЗ І ДАРАЗ

У рамкох зєдинєних наставних темох з природи і дружтва „Заніманя людзох“, та руского язика і култури

„Ремєсла людзох, тераз і дараз“, школяре нїзших класох мали теренску наставу. Школяре зоз своїма учительками нащивели обисце Грецєшин дзе им пан Любомир Гнатко представел своєю некаждодньове заніманє пиротехнїчара. Кажди школяр мал задаток з метал-детектором найсц закопани метални предмет

Петровски школяре од 1. по 4. класу и учительки з паном Любомиром Гнатком и домашніма

у жеми. Окрем того же робота одвичательна, але и то школяром було барз опасна. цикаве, научели и же тота

Наталия Гнатко

МЕДЗИНАРОДНИ ДЗЕНЬ ТАНЦУ

Петровски школяре од 1. по 4. класу з хореографом проф. Звонком Костелником

З нагоди Медзинародного дня танцу до петровскей школи поволани хореограф проф. Звонко Костелник. Школяре мали нагоду видзиц и пробовац

научиц єдноставнейши крочаї танцох з рижних жємох. Медзи указанима, школяром бул цикави и познати качков танєц, але и крочаї руских

народних танцох. У учєню єдноставнейших крочаюх школяром час швидко прешол.

Наталия Гнатко

„ДЗЕЦИ КОЛО НАС“

На поволанку Союзу дружтвох „Нашо дзеци“ Горватскей, як припадніки рускей националней меншини, члени дзединскей групи „Голубки“ Дружтва „Руснак“, прилапели участвоване у проекту вистави фотографийох „Дзеци коло нас“, хтори у партнерству з Дружтвом „Нашо дзеци“ Опатия и з городом Опатию, а з потримовку Министерства науки и образования РГ. Проект тирва од 1. януара по 31. август того року.

Члени дзединскей групи „Голубки“ Дружтва „Руснак“ зоз провадзацима и домашніма

У сотрудніцтве з фотографом и драгописательом Сашом Пяничом, перше ше знею портрети дзецох, припаднікох националних меншинох котри жию у РГ, як и дзеци азилантох. З виставу од 20 фотографийох представи ше националне и мултикултуралне богатство живота у Горватскей з перспективи дзецка и презентую дзедински права, традиция, культура, идентитет и мултикултурализем жителяхох и регийох у Горватскей. Поручене фотовистави: Краса и богатство розличносци хтору повязуе универзални швет дзединскей мрії. З боку каждой националней меншини фотограф вибере найудатнейши фотографії двох представнікох, точнейше дзивчеца и хлапца, облечених у народним облечиве и у каждодньових шматах. Фотографоване членох дзединскей групи „Голубки“ Дружтва „Руснак“ ведно з членами дзединскей групи малярского КУД Винковци було 27. марца того року у Винковцох, у Коніцким клубе „Еохипус“ и тераз обчекуеме мена двоїх дзецох з рускей националней меншини чийо портрети буду часц пуюющей фотовистави хтора будзе отворена початком юния у Ловрану.

Наталія Гнатко

МУДРА СОВА

Врацели нам ше ластовички,
прелецели вони гори,
моря, леси, велі ріки,
врацели ше зоз Африки.

До гнізда их два ташки
ніяк не пушчели,
цали дзень водзели войну,
цали двор возбуждзели.

Пшичок бега, бреше вера,
кандур мравчи, на ядловец
ше спера.
И голуби ше знемирели,
та по мудру сову одлещели.

Пришла сова, шора прави,
шицки шедза ту на трави.
Послухайце цо вам пове сова:
„Свойо чувайце, люцке не
заберайце,
и запаматайце тоти слова“.

А вам двоїм ташком кара будзе,
же би ме не осудзовали людзе:
Дам вас кандурови до власци,
най и вон баюси омасци.

Кед то ташки похопели,
як зоз пушки вилещели.
Прелецели леси, гори,
моря, ріки, поля росни,
застановели ше аж у Босни.

А на дворе щесце запановало:
пуляк и пулька загагали,
пес и кандур ше обочкали,
ластовички ше криделкали,
голуби гласно загуркали,
кугут и кура затанцовали.

Томислав С. Кетелеш

ДОПИТОСЦ

Думам же допитосц лем слово хторе ме гонї же бим штришкал папер з грицкалицу за нохци и ліпел жуваче до шишкох. Ніч не проблем, лем ми не дайце екрани. Любим препровадзовац час пред телевизором, компютером и мобителом. Прешвечени сом же так час швидше преходзи.

Часто сом несигурни цо чекам, але знам же час може швидше преходзиц. Тоту думку мушим записац (бо тераз знам и дзепоедну букву) и опитац ше (найлєпше татови), дзе час пойдзе кед раз прешол?

Опитац бим ше и мами, але вона ми пове: „Идз, питай ше татови“. Тато будзе щєслїви же го слухам, а мама же сом послушни.

Яй, одроснути у ствари барз компликовани. Даскельо раз ми пробовали потолковац цо значи буц сцєрпєзлїви и чекац свой шор. Медзитим, нїхто ми не гуторел дзе ше чека тот шор?

Видзице, у оводи то лєгко: станєм споза пайташа док береме єдзєнє за полудзєнок, або лапим пайташа за руку док шейтаме на вилєту. Тот шор ми ясни бо го видзим и можем го дорушиц. Вєц придзєм дому и гуторя ми най чекам шора.

Шор у оводи и дома не исти. То ми чєжко похопиц, и як им потолковац же их не розумим? Интрєсує ме прєцо ше на приклад шицки одроснути єдноставно не порадза же би шор вшадзи бул исти?

Гмммм... можебуц прєто же би тєди и им було допито и не знам як би то фукнціоновало кед би и мами и мнє було допито у исти час? Прєто ше постарам же би за мою допитосц дознала сушєда прєйг плота хтора ма пшичка по мену Гав Гав. Незвичайнє мєно за пса, чи нє? Пробовал

сом єй потолковац же ше пєс озива гав-гав, але го вона и далєй так вола. Нє розумєли змє ше. Кєд сом утвєрдзєл же бєшєдуємє исти язик, заклучєл сом же є бизовно глуха.

Кєд ми барз, барз допито хаснєм свою суперсхопносцхторумамаволаЧомканє. Койцо мє интрєсує и способни сом од каждого одвиту направиц новє питанє. Пробовал сом даскельо раз похопиц дзє то ставри нєставаю у будучносци? Чом ше вчєра нє може враицц? Окрєм же мє шицко интрєсує, барз сом крєтаивни. Розпочнєм так громаду ставри на дзєнь и анї єдну нє докончим. Родичи ше прєто часто гнїваю. Їх гнїв ришим так же дватри раз клїпнєм, розцагнєм ошмих од уха по ухо и повєм: „Любим вас“. Поспиши ше ми скоро кажды раз. Чи сом можебуц народзєни як мадїоничар?

Одкрил сом же ми наймилшє вирєчєнє „Нє сцєм!“ Думам, прєцо бим дацо сцєл кєд мєжєм и нє сцєц? Ту ше скрива забава. А кєд забавно, нєт допитосци. Гуторя ми же тераз важнє виповєсц свойо чувствa и думки. У тим сом схопни. Окрємє кєд мє рано зобудзиш. У оводи ми забавно, алє забавнєйшє дома цо скорєй одглумиц гласну сцєну „Нєєє сцєєєєє до оводи!“

Дакеди ше порадзим сам зоз собу цо сцєм, як сцєм, кєди сцєм, дзє сцєм. Алє, нагло ми то допиє и заш ше найдзєм на початку приповєдки.

Панонска морнарка

ТАЦОК

Випаднул тацок зоз гнізда
цо на ліпі стої,
нашла го на жеми Мая
шицко його болї.

„Будзе шицко як и скорей“
пренїжно му шепла.
„Врацим це я до гніздочка
дзе посцелка цепла.

Попендрам ше по драбини
опартей на ліпу,
та це врацим гу мамочки
ублажим ей бригу.

Там вец роснуц будзеш
мили
и до drugiej яри
будзеш моцни,
здроби тацок
вирни своєї пари.“

Лю. Гаргай

ПТИЦ

Alspao je ptic iz gnijezda
što na lipi stoji,
našla ga je djeva Maja
sve ga jako boli.

„Bit će sve baš kao prije“
prenježno mu šapnu.
„Vratit ću te ja u gnijezdo
u postelju toplu.

Popet ću se po ljestvama
što na lipi stoje,
vratit ću te k mamići
ublažit joj brige.

Tamo ćeš ti onda rasti
u idili sjajnoj,
narast ćeš u zdravog ptića
vjernog svojoj dragoj.“

Lj. Harhaj

МИЖО И ДОМАШНІ ЗАДАТОК

Шедзи Мижо застарани,
там под столом заплакани.
„Треба учиц и раховац“,
так му гваря оец и мац.

До тей школи досадзеной
сцел бим ходзиц дакус меней.
Прецо мали букви учим?
А вец и вельки писац мушим.

Велька буква ясна, читка,
анї є не така бридка.
Хто то видзел учиц стално,
и кед слунко, и кед хмарно?

Фодбал ме на дворе чека,
думка ми на бару сцека.
Кед нарошнем и я пойдем,
на цудзину и я дойдем.

Там дзе шицки млади иду.
И з пенєжми велї приду.
„Вец увидиши!“ – оец гвари –
„Треба робиц за долари.
На цудзини чежко жиц,
а не можеш дому присц“.

„Лепше пиш задачу свою,
будзеш мац и помоц мою.
Кед нарошнеш, идз дзе сцеш,
лем най на нас не забудзеш“.

Томислав С. Кетелеш

Виронаучни вилет наймладших школярох

При завитней каплички на маринскей драги

При Корпашовому/Елцовому крижу

У Петровцох уж велі роки иснуе традиция закончиц виронаучни рок зоз прикладним вилетом. Правда, пре пандемию таки проект не було можліве оствариц прешлих рокох. Того року у програми парохиялней катехези знова зме предвидзели и теренску наставу – вилет.

Наймладша виронаучна група, у возрасту од першей по штварту класу, на други дзень Русадльоох, 6. юния, ведно зоз своїм парохом о. Владимиром Седлаком, дзекуючи панови Миркови Гардийовому, председателю валалу, котри за тоту нагоду уступел свой трактор, прикоч и шлебодни час, обишла святині котри ше находза у петровским хотаре.

У першим шоре то була Семанова завитна капличка Матери Божей, а вец и валалски и хотарски крижи. Два избрани при котрих зме ше и застановели помодліц були Корпашов/Елцов и Надьордьов криж. Вони маю и свой окремини приповедки.

Окрем виронаучних темох, на вилету зме обновили и дзепоедни скаутски схопносци: знаходзене у простору, препознаванє валалоох котри нас окружую, як препознац преход до цудзого хотару, обачованє рошлінох, животиньох, птицох итд.

Кажди добри вилет мушел би мац и часценє, а ми ше почасцели зоз сладолядом у нашей валалскей тарговини.

о. Владимир Седлак

На прикочу пред рушаньом

При Надьордьовому крижу

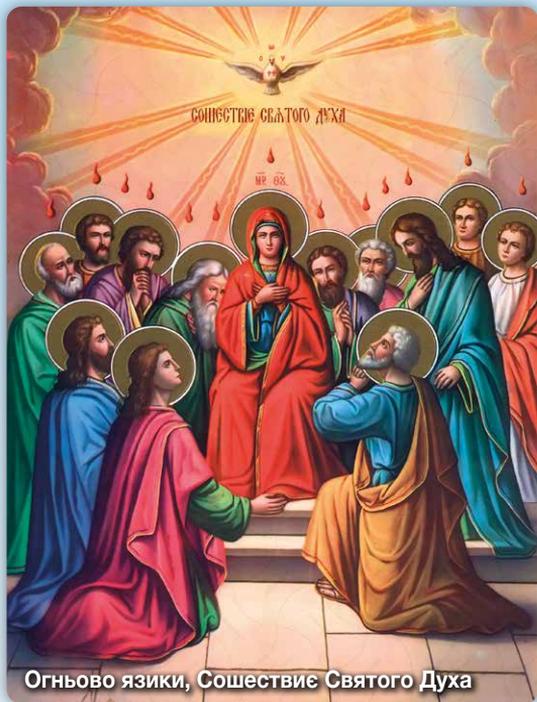
Родзени дзень

За кажде дзецко, як и за веліх одроснутих то еден окреми дзень. Славиме го на рижни способи. Здогадаме ше нашого початку у тужемскей стварносци. Славиме живот! З добрима жадањами: Божого благослову, здравя, щесца и успиху винчуеме славительови и жадаме му ище велі красни хвильки у живоце.

На родзеним дню важну улогу ма торта, а ище важнейшу швички котри ше на ней паля, а потим ше на ніх дуе! Место дзе славиме родзени дзень квициме з прирасками. У тей хвильки радосце и вешеле виполнюю нашо шерца. Дзеліме их зоз фамелию або зоз пайташами дома або дагдзе индзей...

Чи сце знали же и Церква тиж ма свой родзени дзень??? Гей, ша ясно же го ма! И вона ма свой початок на тей жеми... Кед гуториме Церква, вец не думаеме лем на будинок у даедним валале або у городским кварту. Думаеме на Церкву як заедніцу Христових ученікох. Понеже и ми по кресценю ей члени, и ми поволани кажди рок славиц ей родзени дзень.

А кеди то??? То на швето Русадля, швето з котрим славиме Зиходзене Св. Духа над перших ученікох – апостолох

Огньово язики, Сошествіе Святого Духа

у виду огньових языкох. Тото ше швето слави 50 дні по Велькей ноци и наволус ище и Пейдзешатніца. То початок, перше наказоване, перше шведочене Христових ученікох поганом. Тих дньох кресцени и перши нови християне, то початок християнства.

За тоту нагоду церковни храм ше прикрашуе зоз желенідлом (у нас найчастейше з ліпу), зоз квецом и зоз траву. Желена фарба то фарба живота. Цикаве же и ту барз важни огньово язики, дацо подобне як и на швичкох на торті! Правда, ту ше на ніх не дуе, але огньови пламень присутни! Роздумуюци на дзедински способ, ту би ше могло найсц ище вельо подобносци!

о. Владимир Седлак

Огньово язики торта за родзени дзень

Проект „Екуменизем“ Основней школи у Чаковцох

Школяре седмей класи Основней школи Чаковци участвовали у проекту „Екуменизем“ котри порушали вироучителька Лидия Вук и учителька руского языка Леся Мудри. Цеком шейсцох школьских годзинох школяре ше бліжей упознавали з рижними формами христіянства. Спочатку у школи патрели презентації и спознали основни теорійски поняца о римокатолицькей, православней и грекокатолицькей вири, а потим нащивели три церкви на подручу своей општини: ри-

мокатолицьку церкву св. Йоакима и Ани у Чаковцох, православну церкву Воведения Пресвятей Богородици у Чаковцох и грекокатолицьку церкву Рождества Пресвятей Богородици у Миклошевцох.

Екуменизем - идея о сотрудничестве шицких христіянских религийох и церквох на основни равноправности и заедніцкого закладаня за мир и обще добро.

У миклошевскей церкви школярох и учительки дочекал домашні парох о. Роман Ступяк. Вон кратко виприповедал о исторії церкви, о окремносоцох грекокатолицькей вири и одвитовал

на шицки питаня котри мали любопитліви седмаки. За веліх то було перше стретну-

У римокатолицькей церкви

Паноец Роман Ступяк одвитовал на питаня школярох

це з иншаку форму христіянства и нащива другой церкви. Шицки ше зложели же така настава интересантна и едукативна, але насампредз нас учи прилапйовац и почитовац розличности.

У православней церкви у Чаковцох

Леся Мудри

У Миклошевцох тройо першопричашніки

Внедзельо, 19. юния, у миклошевской церкви Рождества Пресвятей Богородици Святу тайну Першей Причастии прияли тройо першопричашніки. Тижнями пред тим дзеци ше духовно рихтали за тоту подію на годзинох виронауки зоз паноцом. Радосне швето з дзецми пришли подзеліц їх фамелиї, пайташе, числени парохияне, та у церкви на тот дзень було окреме святочно. Службу предводзел миклошевски парох о. Роман Ступяк, котри у своїм обрацаню надпомнул же дзеци треба

Першопричашніки Алексей Бучко, Антонио Бучко и Мария Папуґа зоз о.Романом Ступяком

же би шорово ходзели до церкви и примали святу причасц котра нас духовно карми. На памятку на тот значни дзень паноецц першопричасніком подаровал Спомини. После Служби бул традицийни обход коло церкви. Дзивчата руцали квеце опрез паноца, а хлапци ношели лелиї як символ невиносци, чистоти и любви.

Леся Мудри

Дзешец роки школярской задруги

Школярска задруга „Ябуковац“ Основней школы Чаковци того року означела свой дзешецрочни ювілей. За тоти дзешец роки водителе ше мяняли, а остатні седем роки водительки були учителька физичней култури Любица Глушац Лукич и учителька руского языка Леся Мудри. Задруга достала мено по школским овоцніку, прето перших роках вешина активносцох ше водзела коло нього. Пре старосц и неэффективносц отримованя, прешлого року овоцнік бул викерчени, а водителе активносци школярох унапрямели на креативни роботні и розвиване поднімательских схопносцох.

Предайна вистава у Томповцох

Дараз дзивчата од малючка починали шиц и шививац, а нешка то права ридкосц. Прето велька увага у задруги пошвечена праве таким активносцом як шице з руку и на машини, вишиване, правене пацеркох. Активносци дзечне прилапели не лем дзивчата, але и хлапци.

Квалитета роботи школярской задруги „Ябуковац“ була оценена на тогорочней Жупанийской смотри задругох котра ше отримовала 20. мая у ОШ Благи Задри у Вуковаре. У конкуренції медзи 15 школярским задругами, задруга „Ябуковац“ освоела друге место, цо ей обезпечело пласман на Державну смотру задругох котра ше отрима концом септембра у Винковцох.

Леся Мудри

Дзень школы

У рамках Днях Општини Томповци, 20. мая у Будинку култури у Берки бул преславени Дзень Основней школы Чаковци. После двох пандемийних рокох то була перша нагода за неформалне дружне школярох, родичох, роботнікох школы и представнікох Општини. Шицким присутним були понукнути велі едукативни и забавни змисти. Насампредз, ширшей явности бул представени Еразмус+ проект „Од пестованя подприемства по успих“. Учители котри участвовали у проекту отримали рижни роботні зоз школярами и їх родичами. На тих роботных школяре шили, правели пахняци миделка

Велі уживали у забавних роботных

Правене миделкох

и балзами, учели як правильно направиц рекламу, а през рижни бависка учели о важности догварки у роботы у групи. Потим шицки могли вонка уживац у роштилю котри обезпечела Општина, а хтори рихтали члени ловарского здруженя „Куна“. Дзеци ше найбаржей радовали забавним змистом – тобоганом за скакане и квадом на хторих их вожели члени ГСС.

Забава за наймладших

Леся Мудри

Програму збогацел наступ школского хору

Миклошевски школяре на теренскей настави у Петровцох

Стреду, 8. юния, школяре нїзших класох ПШ Миклошевци и висших класох ОШ Чаковци котри ходза на наставу руского языка, зоз учительками мали теренску наставу у Петровцох. Циль настави було лепше упознац тот валал и нащивиц Етнографску збирку Руснацох.

У центру валала Миклошевчаньох дочекал петровски парох о. Владимир Седлак, котри школяром виприповедал о

Збирка кактусох бачика Янка Чордаша

Нащива Етнографскей збирки

о.Седлак привитал Миклошевчаньох у церкви

исторії петровскей парохії, преведел их през церкву, указал видими и невидими єй места, аж по пойд, а найшмелши ше могли попендрац на турню и видзиц дзвони.

Зоз етнографску збирку Миклошевчаньох упознал секретар Союзу Русинох Звонко Костелник. Велї ту перши раз видзели дзепоедни ствари котри по тераз видзели лем на сликах кед учели о живоце у прешлосци.

Далей обишли и найвекшу приватну збирку кактусох у нашим краю, Петровчяня Янка Чордаша. Школяре були наисце одушевени зоз пластенїками у котрих рошно тисячи кактусох рижних файтох и велькосцох, а на памятку од бачика Чордаша кажди достал єден кактус.

Нащива Петровцох закончила з ошвиженьом у парохиялним будинку, а хаснусме нагоду же бизме подзековали папцови Владимирови и панїматки Ивани же нас погосцели у своїм доме.

Леся Мудри

Валяне майского древа у Янковцох

Традицію поставляня майского древа у наших крайох маю велі народи. Дараз закопани маялос пред хижу дзівки бул знак велькей любви, а нешка то лем традиция котру пестую рижни здруженя.

И у Старих Янковцох члени Здруженя за пестоване обичайох Мадярох, жадаюци одтаргнуц од забуца тот обичай, поставяю пред Будинком култури Мадярох еден заедніцки маялос, а за валяне рихтаю святочну програму. Того року програма отримана всоботу, 4. юния, а попри веліх мадярских дружтвох на ней ше представело и едно руске. Дзединска танечна група Културно-уметніцкого дружтва „Яким Говля“ з Миклошевцох наступела пред янковску публику зоз венчиком дзединских бавискох. А же наймладши Миклошевчане любя танец и забаву, указали и после програми, кед вед-

Вельке коло при маялосу

но зоз одроснутима у коле затанцовали весели мадярски чардаши.

Леся Мудри

Младша танечна група „Говлячата“

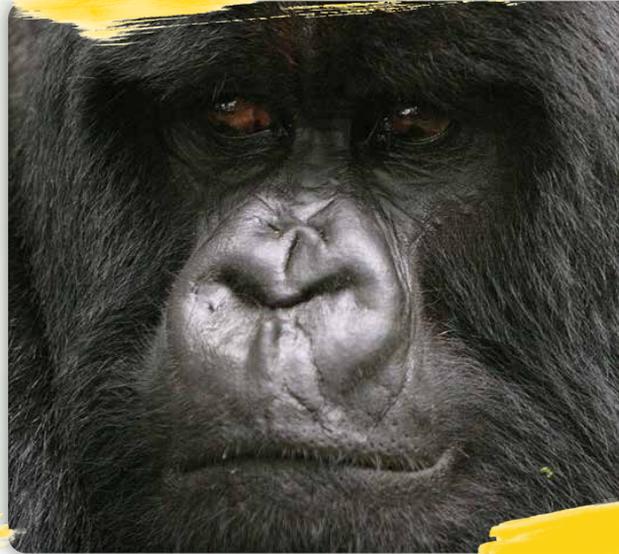
После програми забава зоз „Чаковским бетярами“

Бависко Шаркань

„Бумбарски колибрич“ (lat. *Mellisuga helenae*)

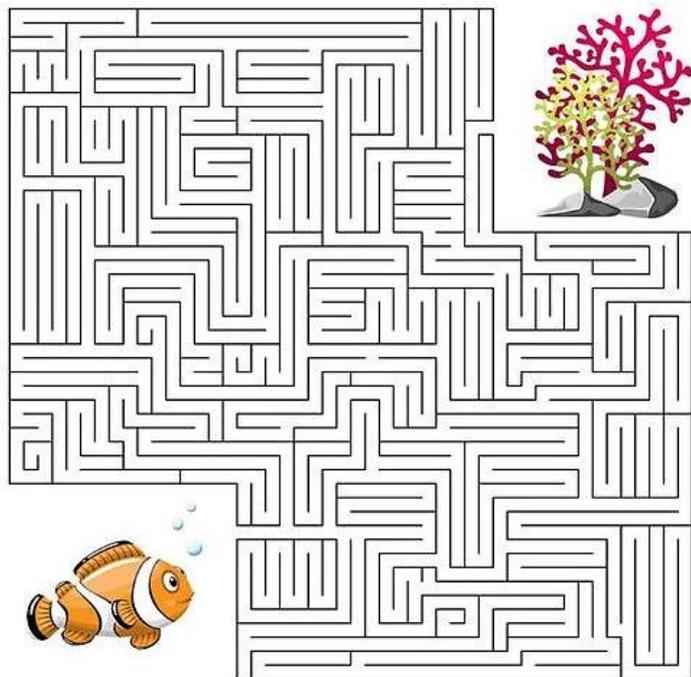
Ѓорилув „одцисок носа“

ДАСКЕЉО ИНТЕРЕСАНТНИ ФАКТИ:

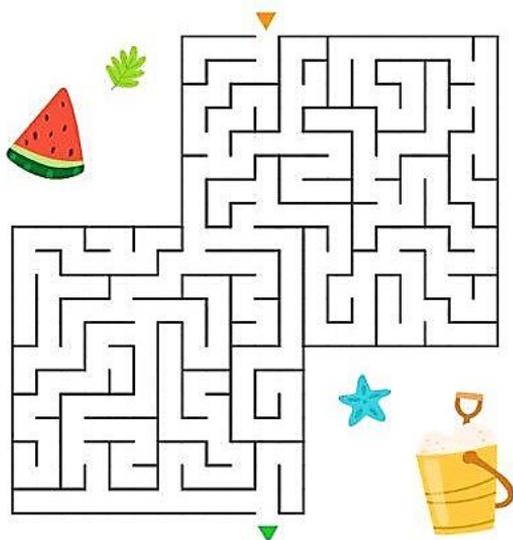
- Пергачи (шлепи миши) єдини цицаре хтори можу лециц.
- Ѓепард пиє воду лєм раз у 3 – 4 дньох.
- Тигрово ричанє мож чуц и до 3 – 4 километри далеко.
- Нойово око векше од його мозгу.
- Ѓорили подригую кед су щешливи.
- Кажда Ѓорила ма єдинствени одцисак пальца, а ма аж и єдинствени „одцисак носа“. Тот „одцисак носа“ єдинствени пре розпорядок ранчочкох на носу, хтори при каждей Ѓорили иншаки.
- Даєдни файти рогатих ящуркох (lat. *Phrynosoma solare*), же би збунели Ѓрабежнікох, маю способносц зоз очох пирскац крев, аж и до далекосци од 1.5 метра.
- Єдна з найменших птицох на швецѣ то „бумбарски колибрич“ (lat. *Mellisuga helenae*). Тота файта птици ендем на Куби. Одросли женски колибрич нарощнє найвѣцей 61 милиметер и ма коло 2.6 грами, а хлопски нарощнє до 55 милиметри и ма коло 2 грами. Таки су мали же людзе знаю думац же то инсекти.
- Шитари (анґлийски *Dragonflies*, lat. *Anisoptera*) маю таки вельки очи же им забраю скоро цалу поверхносц глави и то причина прецо маю барз добри вид, а у исти час можу патриц у шицких напрамох. Цикаве и тото же одросла єдинка на дзень може поєсц од 30 до 100 суньоґи.

Мануела Дудаш
(жридло: интернет)

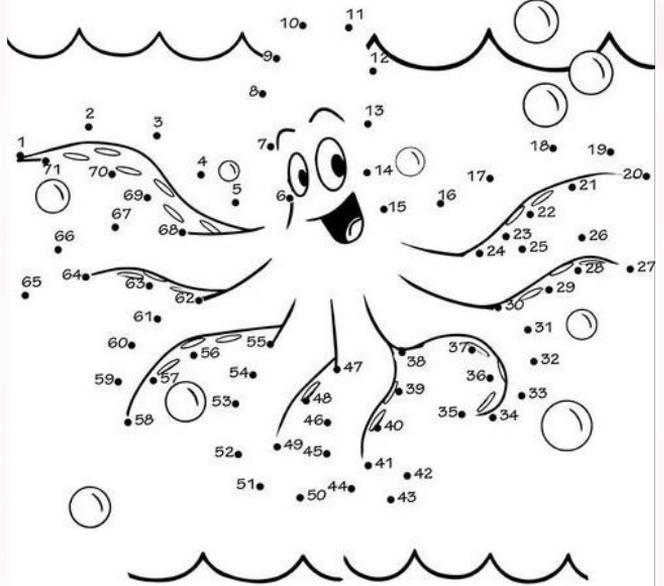
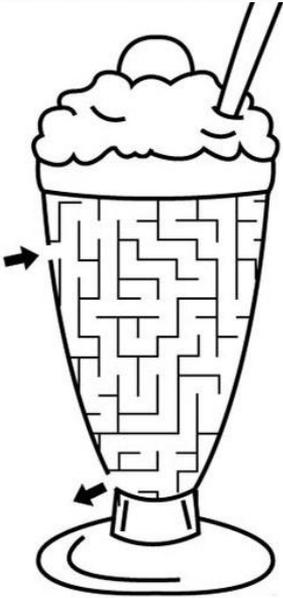
ЗАБАВНИ БОКИ

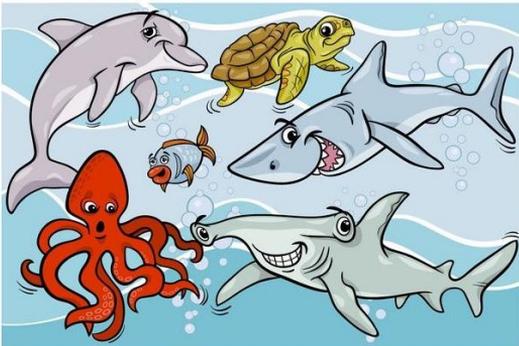
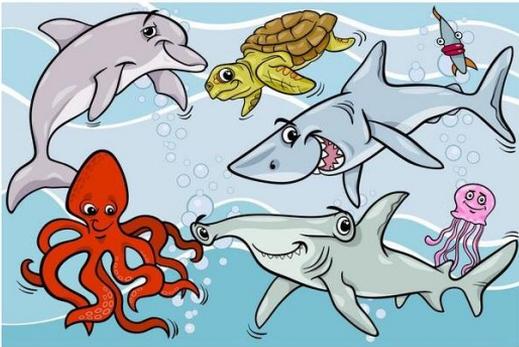
Найдз виход зоз лавиринтох!

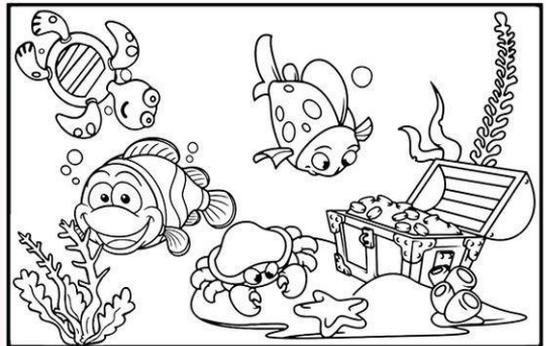
Повяж шицки точки, а почні од числа 1 и достанеш сличку, хтору потим офарб.

Найдз 10 розлики!

Найдз 9 розлики!

МАЛИ ПОДОВОБИ ЗАДАТОК

Пред вами половка глави прекрасного коня. Попробуйте дорисовац другу половку глави з помоцу квадратиких на паперу, а вец рисунок офарбце по вашей дзеки.

Ивана Бики

ЛЕТО

Школа закончує, почина нам лето. Постава горуцо, сладоляд ше є за фриштик, полудзенок вечеру... Узрели и овоци: черешні, вишні, ягоди, а найбаржей ме радує же знова можеме єсц гереги. Вше баржей и баржей жадаме ошвиженє у води, морйо нас вола. Школски задатки не месца ше вецей до глави, шицки лем роздумую о тим кадзи одпутую през лето.

Того лета зоз фамелию идземе на морйо до Драмалу, коло Цриквеници. Там сом ище не була и ледво чекам видзиц як шицко випатра. Ище плануєме пойсц до Босней, до моеї прабаби на єй родзени

дзень. За єй осемдзешати родзени дзень плануєме направиц госцину, але вона то ище не зна, то єй то будзе несподзиване.

Як и шицко добре, лето швидко прейдзе, але думам же ми будзе барз интересантне.

**Леонарда Яковлевич, 6. класа,
Стари Янковци**

ПРИЛЕЦЕЛА ДО НАС ГОВЛЯ

Коло нашей школи на слупе говлі направели гніздо. Кажди рок ше врацаю до нього же би ту народзели нове потомство. И того року ше говлі врацели. Часто през школски облаки патримає як говлі оправяю свойо гніздо. Любиме кед говлі ходза по школским дворе, по трави. Вше меркуєме же би их дахто не злекол. А недавно зме високо у гнізде на слупе збачели и мали говлячата. Єст их аж штvero! Най щешлїво рошню, а ми им зашпиваєме: „Говля леци, не ма дзеци, а ми маме, та не даме!“

**Николина Бучко, 5. класа,
Миклошевци**

ШВИДКО ПРЕШОЛ ШКОЛСКИ РОК

Початок нового школьного рока запаметал сом по нових школярох у першей класи, а и ми, штварта класа, достали двох нових школярох, брата и шестру. Од нових предметох достали зме немецки язык. Мне є дакус чежши од англійского языка. Того року мали зме вецей теренскей настави, хтора ми була цикава.

Тот школки рок ми барз швидко прешол.

**Мартин Седлак, 4. класа,
Петровци**

ПО ЧИМ БУДЗЕМ ПАМЕТАЦ ТОТ ШКОЛСКИ РОК?

Школски рок ми швидко прешол. На настави руского языка и культуры досц сом того научел. З литератури сом вецей упознал творчосц поетеси и Петровчанки, Любици Сегеди-Фалц, хторей того року була 90 рочніца од народзенья. Єй бул и пошвечени 22. Школски литературни вечар на котрим сом рецитовал єй писню „Пах конопи“. Зоз языка сом научел меновац файти словох по руски и правилнейше формуловац виреченя при бешеди, а даскельо писани состави сом послал до руского дзезинского часопису „Венчик“, дзе су ми и обявени. Градиво о прешлосци Руснацох було ми дакус чежше, але прето культурни скарб бул цикавши. За Вельку ноц сом украшовал писанки з воском и кичицу, як цо то робела и моя баба Ганча. Робота на тогорочним проекту „Мальовани танери“ барз ше ми пачела. Перше сом научел як ше вилїва танер з гипсу и сам сом го вилял, а вец сом на нїм намальовал народни орнамент Руснацох зоз свадзбеного ручніка. Тот танер ме будзе здогадац на пияту класу.

**Неманя Курди, 5. класа,
Петровци**

ЛЄТО

З узретима ягодами,
з червенима черешнями,
приблїжує ше лето.

Школа закончує,
одпочивок ше приблїжує,
радуєм ше прето.

Ана Еделински, 7. класа, Петровци

ЛЄТО

Червенюю ше ягоди,
дозреваю вишні,
а ліпа квітне
и прекрасне пахне.
Слунко цепле грєє,
жито ше жовцеє,
будзе зарна, будзе,
селян ше радує.

Ален Еделински, 7. класа, Петровци

ЛЄТО

Слунко швици,
трава ше желенеє,
бетелїна квітне,
злате жито зрєє.
Обераю ше черешні,
обераю ше и вишні,
а мац у кухні
цага рейтеши.

Даниєл Сабадош, 7. класа, Петровци

П	Е	Т	Р	О	В	С	К	И	Д	З	В	О	Н	П	П
Д	М	М	О	У	Л	Е	Л	А	З	А	Ж	У	Р	Е	А
Р	Х	И	А	М	Е	Т	О	Д	Р	А	К	И	Р	К	И
А	О	Н	К	Я	И	Р	А	Р	Т	С	Е	Ш	Р	К	О
В	Ц	О	А	Л	Л	С	О	Т	И	Н	И	И	Є	Я	В
С	А	Ц	Р	Ї	О	О	Л	С	К	А	В	И	Л	А	А
К	Н	М	А	Т	Л	Ш	С	А	П	И	Р	У	Ц	А	Ж
И	С	У	М	О	Е	О	Е	Л	В	У	Б	Ї	Н	А	У
Г	У	З	Е	П	С	Х	А	В	О	И	Н	И	Б	И	Р
А	Р	Е	Л	И	О	У	Д	Т	Ц	Я	Р	А	Н	А	А
Б	Ь	Я	А	С	З	З	Є	В	И	И	Я	Н	О	С	Н
И	Н	А	Д	О	М	Л	И	П	О	В	Л	Я	Н	И	Е
О	Е	Ч	Е	Р	В	Е	Н	Е	П	У	П	Ч	Е	Н	В
Ч	З	А	В	Т	А	Ж	А	К	С	Р	У	Ц	О	К	Р
О	Д	К	Р	А	Ч	У	Н	У	З	А	Г	Р	Е	Б	Е
Р	У	Ж	О	В	А	З	А	Г	Р	А	Д	К	А	К	Ч

ВИВИРКА
 ДЗЕНЬ РУСНАХОХ
 ДРАВСКИ ГАБИ
 ЖАБА
 ИРИНА
 КАРАМЕЛА
 КОЦУРСКА ЖАТВА
 КРАЧУН У ЗАГРЕБЕ
 ЛИПОВЛЯНИ
 ЛЕТО У РИЄКИ
 ЛІТОПИС
 МАЯЛОС
 МИКЛОШЕВЦИ
 НОЦ МУЗЕЯ
 МОДА
 ОСЕЛ
 ПЕРШИ АПЛАУЗ
 ПЕТРОВСКИ ДЗВОН

РУЖА ЗА ЛЕЛУ
 РУЖОВА ЗАГРАДКА
 СОНЯ
 СОТИН
 ТОМИСЛАВ
 УХО
 ЦИБУЛЯ
 ЧЕРВЕНЕ ПУПЧЕ
 ЧЕРВЕНА РУЖА
 ШЕСТРА

Кед найдзеце задани
 поняца, достанеце назву
 едней дзевинскей
 манифестациі
 Ришене: ПЕТРОВСКИ
 ДЗВОНЧОК

Лю. Гаргай

Даскельо интересантносци о калапах:

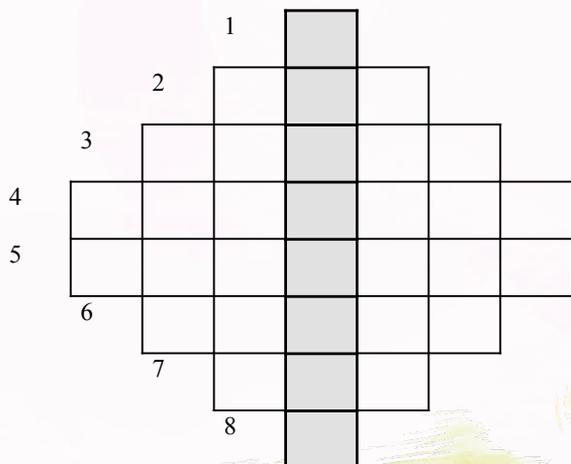
- У прешлосци калапи означовали социјални статус, а перши модели ше зявели ище у античной Греческой;
- Калапи и шапки можу ше ношиц пре вецей причини: безпечносци и заштити, вирских причинох, на церомонийох, заштити од горучави и дижджу, та и як модни додаток;
- Калапи ше вирабляю зоз слами, заяцовой шерсци, гадвабу, волни, скори и синтетики;
- Хлопски плецени калапи популярнейши од миндюшох. Хлопых калапи цикавя двараз вецей як миндюши;
- У Южном Судану ноша ше калапи направени зоз власних власох;
- По калапах при Индиянцох могло ше утвєрдиц кельо неприятельох зражели;
- Кед ше у 19. столїтю познати хлопци стретали на улїчки, здравкали себе зоз

дзвиганьом калапа, а лєм добри приятели ше руковали;

- Воєни shako калап заменєл путну торбу. Тоти барз вельки воєни капали, хтори були часц униформи русийского войска, часто ше хасновали як путни торби бо по верх були наполнєти зоз овоцу, хлебом, сиром...
- Коко Шанєл свою карьеру почала так же вирабляла калапи и єй перши бутик бул бутик зоз калапами;
- Найдрагши калап Чарлиа Чаплина предани на аукциї за шейдзешат два тисячи долари;
- Каубоє маю неписанє правило хторе их обовязує вше ношиц калап и чижми;

Порихтала Лю. Г.

Б	А	Р	А	Б	А	Ч	Г
У	Е	А	Б	У	К	А	Ф
А	А	Б	А	З	М	А	А
Б	Б	У	А	Б	А	Б	Р
Б	И	Б	А	Б	Б	А	Б
Н	Р	А	А	Г	А	Б	А
А	А	Ж	А	Б	М	А	М
Г	С	В	А	Д	З	Б	А

1. Штернаста буква рускей азбуки
2. Тирва 365 днї
3. Написани глас на паперу
4. Остварйовац заробок
5. Гевтот цо ма другоки ноги; ногати
6. Наоколо або...
7. Скраценє од Оливер
8. Австрия

У шивих польох: Найпознатше сладке пице на швецє, а дзеи

Ришенє: к;рок;буква;зарабляц;кракати;около;Оли;А. шиви поля: кока-кола

Лю. Гаргай

1. БАБА
2. БАРАБА
3. БЕБА
4. БУБА
5. ГАБА
6. ГАНЬБА
7. ГАМБА
8. ЖАБА
9. ЗАБА
10. КУБА
11. МАМБА
12. РИБА
13. СВАДЗБА
14. ФАРБА

Кед найдзеце тоти штернац римовани поняца, достанеце ище єдно

Ришенє: чуба

Лю. Гаргай

Лука Мудри, 1.кл., Миклошевци

Андрей Хома, 2.кл., Миклошевци

Наташа Курди, 2.кл., Петровци

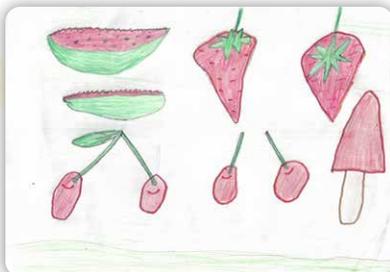
Елена Фа Баришич, 1. кл., Петровци

Виолета Курди, 2.кл., Петровци

Антонио Бучко, 3.кл., Миклошевци

Борис Шовш, 2.кл., Петровци

Борна Бабинчак, 5. кл, Миклошевци

Сара Лехолат, 4.кл., Ст. Янковци

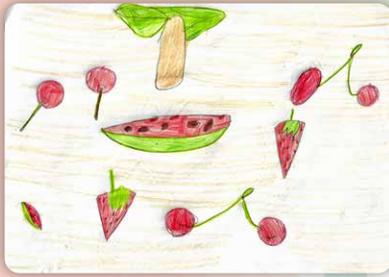
Наташа Шайтош, 4.кл., Ст. Янковци

Матео Сабалаш, 1.кл., Вуковар

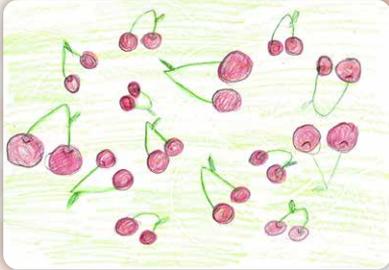
Дариян Хома, 4.кл., Миклошевци

Дориян Грецешин, 2.кл., Петровци

Лана Ламешич, 5.кл. Ст. Янковци

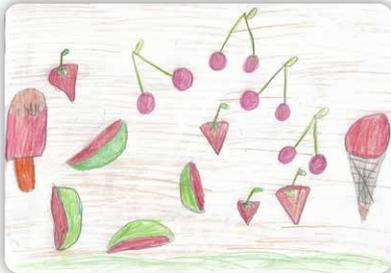
Магдалена Барна, 1. кл., Петровци

Магдалена Барна, 1.кл., Петровци

Мария Папуѓа, 3.кл., Миклошевци

Филип Джуджар, 2.кл., Петровци

Лаура Сабадош, 4.кл., Вуковар

Теа Јус, 2.кл., Вуковар

Милош Гарди, 1.кл., Петровци

Андреа Иван, 2.кл., Петровци

Никола Мишленович, 5.кл. Миклошевци

